

ÖZET

KONSTANTİN STANİSLAVSKİ’NİN SİSTEM VE METODUNA GÖRE OYUNCUNUN ROLE HAZIRLIK SÜRECİ

19. yüzyılda gerçekçilik akımının etkisi ile ortaya çıkan Stanislavski'nin sistem ve metod oyunculuğu realist- naturalist bir anlayış ile gerçeği bozmadan doğanın bir yansıması gibi göstermeyi amaçlayan bir yöntemdir ve bu yöntemi tüm sahne sanatini kapsar. Toplumcu gerçekçiliğin temsilcisi olarak bilinen Stanislavski oyuncunun işini sanatsal bir yaratıcılık olarak görmektedir. Oyuncusundan oynadığı rolü kendi özünden çıkarmasını ister. “Rolü, ona eş olan duyguları yaşayarak oynamalısınız ve her defasında bu duyguları yaratma sürecini yinelemelisiniz.” Stanislavski, yeni sahne biçeminde oyuncuya izleyicinin varlığını unutmayı, canlandırdığı role yoğunlaşmayı ve rolünü eylem birimlerine bölerek her birini bir yükleme ifade etmeyi öğütlüyordu. Oyuncudan, oyunda yazılı olmayanlardan bir alt metin yaratarak rolünün varlık temeli olan bir duygudüşünce dünyası oluşturması isteniyordu. Sistem ve metot oyunculuk anlayışı duyguların tamamen içten dışa bir yöntem kullanılarak yaşanılmasını sağlayan bir anlayış olmak ile birlikte içsel ve dışsal olanın etkileşimini de içine alan esnek bir yapıya sahiptir. Oyuncu içinde önceden varolan ya da olmayan (olabilecek) bütün duyguları bilimsel bu yöntem ile ortaya

ıkararak sistemli bir biçimde kullanır. Stanislavski yapılacak olan Őeyin sinir sistemini kontrol altına almak olduğunu söyler. Oyuncu içindeki bu duyguları çıkarırken dışsal olarakta bedenini ve sesini gerektiği zaman oynayacağı karakterin fiziksel ve fonetik yapısına uygun bir biçimde Őekillendirebilmeli ve "o" olabilmelidir. Stanislavski'ye göre aktör oynayacağı rol kiŐisini enine boyuna incelemelidir. Ancak tüm koŐulları yerine getirdikten ve kusursuz bir mekanizmaya sahip olduktan sonra aktör sahne üzerinde gerektiği gibi oynayabilecektir. Oyuncu herhangi bir rolü oynayabilmek için "EĐer ben onun yerinde olsaydım ne yapardım?" sorusunu kendine sormalıdır ve karŐılıĐında aldığı cevap doğrultusunda bir cümleyi söylerken veya bir hareketi gerçekleŐtirirken bunların içerdiği anlamın tam karŐılıĐını ifade edebilmesi gerekir. Stanislavski bu yöntemin çalıŐma sürecinde oyuncunun üzerine düŐen bütün görevleri i mekanizma ve dıŐ mekanizma olmak üzere iki ana baŐlık altında sıralamıŐtır

Bu alıŐma Konstantin Stanislavki'nin yöntemi ile oyuncunun bu yöntem karakter yaratım sürecinde nasıl kullanılması gerektiğine ynelik oluŐturulmuŐtur.

Anahtar Kelimeler: Tiyatro, Stanislavski, Sistem Ve Metot, Karakter Yaratma, Oyunculuk EĐitimi

SUZAN POLAT

Lefkoşa, Haziran, 2013

ABSTRACT

ROLE PREPARATION PROCESS OF THE ACTOR IN TERMS OF CONSTANTIN STANISLAVSKI'S SYSTEM AND METHOD

Stanislavsky's System and Method Acting, which is influenced by 19th Century Realism movement, is a method that aims to show the truth without deforming it, as a reflection of nature. This method involves the entire histrionics.

Stanislavski, who is known as a representative of the Socialist Realism, sees the job of the actor as an artistic creativity.

He wants the actors to reveal the roles from their essences.

"You must play the role by living the emotions equivalent to it and you must repeat the process of creating these feelings every time."

Stanislavski, in his new scenery format, advised the actor to forget the presence of the audience, to concentrate on the role and to express the role in pieces by dividing it into the units of actions.

The actor was asked to build a world of emotions and thoughts by creating a sub-text from which the play is written.

Even though the concept of system and method acting is an understanding which provides the reflection of feelings by using an inside-out method, it has a flexible system that includes the interaction between the inner and the outer.

With this scientific method, the actor reveals all the emotions that are or aren't there (possible emotions) and uses them in a

systematic manner.

Stanislavski says that the thing to do is to take control of the nervous system.

While the actor is revealing these emotions, he also should alter his body and his voice in accordance with the physical and phonetic structure of the character he plays and should be able to become him.

According to Stanislavsky, the actor must deeply study the role which he is going to play.

Only after fulfilling all the conditions and having a perfect mechanism, an actor may play on the stage as needed.

In order to play a role, the actor should ask himself the question "what would I do if I were in his place?", and while carrying out an act or saying a sentence he must express the exact response of the meaning of those acts in terms of the answer he gives to himself.

Stanislavski listed all the duties of the actors under two main headings, first of them being the interior mechanism and the second of them being the exterior mechanism.

This study is about the method of Constantin Stanislavski explaining how this method can be used by the actor in the process of creating a character.

Key Words: Theatre, Stanislavski, System And Method, Character Creation, Acting Training

SUZAN POLAT

Nicosia, June, 2013

ÖNSÖZ

Çağdaş tiyatronun öncü kuramcı ve yönetmenlerinden olan Konstantin Sergeyeviç Stanislavski'nin oyunculuk ve bir karakter yaratma konusunda geliştirmiş olduğu sistem bugün oyunculuk eğitiminde kullanılan asal metod olarak karşımıza çıkar. Söz konusu sistemi oluşturan yöntem, oyuncu ve oyuncu adayları için gerek kuramsal gerek uygulama alanında vazgeçilmez bir nitelik taşımaktadır. Eğitim sistemimizin bir parçası olan bu yöntem üzerine derlediğim bilgilerin ve araştırmalarım sonucu ortaya koyduğum sentezin, öğrencilerimiz için kalıcı birer kaynak olması hedeflenmiştir.

Oyunculuk mesleğini seçmemde önemli katkısı olan ve beni bu alanda sürekli destekleyerek yol gösteren Lefkoşa Sanat Tiyatrosu Genel Sanat Yönetmeni Halil İbrahim Demir'e; ayrıca tez yazım aşamasında bana yardımcı olan Çağdaş Ögüç ve A.Alper Ayana'ya teşekkür ederim. Tez danışmanım Doç.Dr.Zerrin Akdenizli'ye akademik sürecime yaptığı değerli katkılarından ve bu bilimsel serüvende gösterdiği destekten dolayı teşekkür etmeyi de bir borç bilirim.

SUZAN POLAT

Lefkoşa, Haziran, 2013